Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (Judecător Pascari Roman)
Dosarul:nr.2r-2402/24 (2-21143529-02-2r-21082024)

D E C I Z I E

18 noiembrie 2024 *****

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău

În componența sa:

Președintele completului, judecătorul Anton

Marina

Judecătorii Dulghieru Dorin și Cojocaru

Olga

examinând în absența părților recursul declarat de l*****împotriva încheierii Judecătoriei *****, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de lichidatorul, ”Casa-Video” S.R.L în proces de faliment, Balan Vladimir către Țihoțcaia Nina privind încasarea sumei,

c o n s t a t ă:

La data de 27 septembrie 2021, lichidatorul, ,,Casa-Video” S.R.L în proces de faliment, Balan Vladimir s-a adresat cu cerere de chemare în judecată către Țihoțcaia Nina privind încasarea sumei de 823 900 lei, compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acesteia lichidatorul, ,,Casa-Video” S.R.L în proces de faliment, Balan Vladimir a indicat că în temeiul hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 19 mai 2020 față de S.R.L ,,Casa-Video” s-a dispus intentarea procedurii de faliment simplificat.

Totodată, a indicat precum că urmare a examinării a activității debitorului S.R.L ,,Casa-Video” s-a constatat că sub pretextul rambursării datoriei, S.R.L ,,Casa-Video” a transferat către Țihoțcaia Nina mijloace bănești în sumă de 823 900 lei, fără ca în realitate să existe o astfel de datorie față de pârâtă, astfel că Țihoțcaia Nina s-a îmbogățit nejustificat și respectiv dispune de o datorie față de S.R.L ,,Casa-Video” în sumă de 823 900 lei.

Solicită reclamanta ,,Casa-Video” S.R.L în proces de faliment încasarea de la Țihoțcaia Nina a sumei de 823 900 lei, compensarea cheltuielilor de judecată.

Ulterior, în faza de pregătire a cauzei, pârâta Țihoțcaia Nina, a depus o ***cerere cu privire la ridicarea excepției de tardivitate*** în conformitate cu prevederile art.186[1] CPC al RM, solicitând respingerea acțiunii ca fiind tardivă.

În motivarea acesteia a indicat că acțiunea este depusă de lichidatorul, ”Casa-Video” S.R.L în proces de faliment, Balan Vladimir cu omiterea termenului de prescripție extinctivă de 3 ani, calculat conform naturii raportului juridic, or transferul de către ”Casa-Video” S.R.L a mijloacelor bănești în sumă de 823 900 lei către Țihoțcaia Nina sub pretextul rambursării datoriei, fără ca în realitate să existe o astfel de datorie nu constituie un împrumut, or nu orice ridicare de bani constituie împrumut.

Prin încheierea Judecătoriei *****, a fost admisă excepția de tardivitate ridicată de pârâta Țihoțcaia Nina, acțiunea fiind respinsă ca tardivă.

La data de 06 august 2024, lichidatorul, ,,Casa-Video" S.R.L în proces de faliment, Balan Vladimir a contestat cu recurs încheierea Judecătoriei *****, solicitând casarea acesteia, soluționarea problemei în fond cu respingerea cererii privind excepția de tardivitate invocată de pârâta Țihoțcaia Nina.

În motivarea cererii de recurs a indicat că nu este de acord cu încheierea instanței, dat fiind emisă cu aplicarea și interpretarea eronată a normelor de drept material și procedural, fiind pasibilă de a fi casată.

Totodată, a indicat că instanța de fond nu a luat în calcul că lichidatorul ,,Casa-Video" S.R.L, Balan Vladimir a aflat despre transferarea frauduloasă a banilor către pârâta intimată din contul bancar al "Casa-Video" S.R.L doar după data de 30 ianuarie 2020, când au fost prezentate de BC "Moldova Agroindbank" SA, care administrează contul bancar al recurentei, rulajele bancare din contul "Casa-Video" S.R.L și doar după intentarea procedurii de faliment față de "Casa-Video" S.R.L și desemnarea acestuia în calitate de lichidator.

Consideră că dreptul la acțiune al ,,Casa-Video" S.R.L privind încasarea de la Țihoțcaia Nina a datoriei în sumă de 823 900 lei a apărut doar după 30 ianuarie 2020.

Relevă că instanța de fond interpretează eronat circumstanța de intentare a procesului de insolvabilitate și de desemnare a lichidatorului, or, reclamanta recurentă nu a invocat această circumstanță ca un eveniment, care ar justifica omiterea termenului de prescripție, dar a atras atenția că până la desemnarea lichidatorului și întreprinderea măsurilor de investigație de către acesta nu a cunoscut despre operațiunile bancare executate de Țihoțcaia Nina, care de fapt și de iure administra ,,Casa-Video" S.R.L și contul său bancar.

Astfel, argumentele instanței de fond privind începerea curgerii termenului de prescripție în luna martie 2016, momentul când au fost transferați banii pe contul bancar al "Casa-Video" S.R.L sunt neîntemeiate.

De asemenea, instanța de fond nu a luat în considerație nici faptul că potrivit procurii eliberate de administratorul "Casa-Video" S.R.L la 20 martie 2015 (data când a fost deschis și contul bancar prin care s-au transferat bani), acesta a împuternicit-o pe Țihoțcaia Nina și Eremeiciuc Maia să reprezinte "Casa-Video" S.R.L, să depună, să semneze acte în adresa tuturor organelor.

Conform explicațiilor administratorului ,,Casa-Video" S.R.L (înlăturat de la gestionarea întreprinderii la 19 mai 2020) acesta a fost dus în eroare de către persoane necunoscute, care au efectuat toate operațiunile din numele întreprinderii fără coordonarea cu acesta, circumstanțe care se confirmă și prin ordonanța SCAUP a DP ***** din 04 martie 2016 privind pornirea urmăririi penale pe faptul evaziunii fiscale de către ,,Casa-Video" S.R.L, potrivit căreia anumite persoane au efectuat tranzacții fictive din numele ,,Casa-Video" S.R.L, care nu au fost reflectate în evidența contabilă.

În conformitate cu prevederile art.426 alin.(3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Analizând legalitatea și temeinicia încheierii contestate, prin prisma argumentelor invocate în recurs în cumul cu materialele cauzei, Colegiul Civil consideră că recursul urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de fond din următoarele.

Potrivit art.427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Conform prevederilor art.267 alin.(1) Cod Civil, (în vigoare la momentul desfășurării raportului juridic litigios), termenul general în interiorul căruia persoana poate să-și apere, pe calea intentării unei acțiuni în instanță de judecată, dreptul încălcat este de 3 ani.

Potrivit dispozițiilor art.272 alin.(1) din Codul civil (în redacția în vigoare până la 01 martie 2019), termenul de prescripție extinctivă începe să curgă de la data nașterii dreptului la acțiune. Dreptul la acțiune se naște la data când persoana a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului.

În conformitate cu art.185 alin.(1) li. n) din Codul civil, judecătorul, în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare, îndeplinește următoarele acte: la cerere, soluționează excepția de tardivitate a pretențiilor.

În corespundere cu art.186[1] alin.(1) CPC cererile depuse în instanța de judecată peste termenul de prescripție extinctivă, a căror ***tardivitate*** a fost invocată în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare de partea în proces, persoana în a cărei favoare a curs prescripția, de creditorul persoanei sau de către oricare altă persoană care are interes legitim, ***se examinează în fond doar după examinarea de către instanța de judecată a excepției de tardivitate***. Dacă reclamantul a solicitat repunerea în termenul de prescripție sau solicită repunerea odată cu ridicarea excepției, instanța de judecată examinează excepția de tardivitate concomitent cu cererea de repunere în termen.

Din probatoriul administrat în speță, Colegiul Civil a constatat că în perioada 20 august 2015-12 martie 2016, intimatei/pârâte Țihoțcaia Nina de către „Casa-Video" S.R.L, sub pretextul rambursării datoriei, fără ca în realitate să existe o astfel de datorie, i-au fost transferate mijloace bănești în sumă totală de 823 900 lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 19 mai 2020 s-a dispus intentarea față de S.R.L „Casa-Video" a procedurii de faliment simplificat.

În vederea soluționării litigiului pe cale amiabilă, ***la data de 25 martie 2021 și respectiv la data de 18 mai 2021***, lichidatorul, „Casa-Video" S.R.L în proces de faliment, Balan Vladimir a expediat în adresa debitorului Nina Țihoțcaia o ***somație***, în temeiul cărora a solicitat ultimei, restituirea în termen de 5 zile din momentul recepționării acestora a sumei de 823 900 lei (f.d.8-10).

Dat fiind că somațiile au rămas fără executare, ***la 27 septembrie 2021***, lichidatorul, "Casa-Video" S.R.L în proces de faliment, Balan Vladimir ***s-a adresat cu cerere de chemare în judecată către Țihoțcaia Nina*** privind încasarea sumei de 823 900 lei cu titlu de îmbogățire nejustificată.

Ulterior, pârâta Țihoțcaia Nina, în faza de pregătire a cauzei, a depus o ***cerere cu privire la ridicarea excepției de tardivitate*** în conformitate cu prevederile art.186[1] CPC al RM, solicitând respingerea acțiunii ca fiind tardivă.

Prin încheierea Judecătoriei *****, a fost admisă excepția de tardivitate ridicată de pârâta Țihoțcaia Nina , acțiunea fiind respinsă ca tardivă.

La data de 06 august 2024, lichidatorul, "Casa-Video" S.R.L în proces de faliment, Balan Vladimir a contestat cu recurs încheierea Judecătoriei *****, solicitând casarea acesteia, soluționarea problemei în fond cu respingerea cererii privind excepția de tardivitate invocată de pârâta Țihoțcaia Nina.

Raportând dispozițiile normelor citate la circumstanțele cauzei, evaluând soluția primei instanțe prin prisma raționalismului pretențiilor înaintate în raport cu circumstanțele de fapt și de drept invocate, Colegiul consideră concluzia instanței de fond una întemeiată, în condițiile în care acțiunea este una tardivă.

În susținerea opiniei enunțate, urmează de indicat că excepția de tardivitate este o procedură aplicabilă cererii de chemare în judecată depusă cu omiterea termenului general de prescripție extinctivă și care nu conține solicitarea de repunere în termen.

Reieșind din natura juridică a raportului litigios și anume cerințele formulate de „Casa-Video" S.R.L în proces de faliment împotriva Ninei Țihoțcaia privind încasarea sumei, cheltuielilor de judecată, rezultă fără echivoc caracterul patrimonial și prescriptibil al dreptului la acțiune.

Conform prevederilor art.267 alin.(1) Cod Civil, (în vigoare la momentul desfășurării raportului juridic litigios), ***termenul general în interiorul căruia persoana poate să-și apere***, pe calea intentării unei acțiuni în instanță de judecată, ***dreptul încălcat este de 3 ani***.

Potrivit dispozițiilor art.272 alin.(1) din Codul civil (în redacția în vigoare până la 01 martie 2019), termenul de prescripție extinctivă începe să curgă de la data nașterii dreptului la acțiune. Dreptul la acțiune se naște la data când persoana a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului.

Astfel, în contextul normelor legale sus enunțate, Colegiul atestă că dreptul la acțiune al reclamantei „Casa-Video" S.R.L a luat naștere în ziua imediat următoare efectuării operațiunilor bancare succesive de transfer a sumelor bănești la contul pârâtei intimate Nina Țihoțcaia.

Respectiv, dat fiind că ultima operațiune de transfer a sumei bănești a avut loc la data de 12 martie 2016, ***dreptul la acțiune pentru recuperarea ultimei sume transferate de "Casa-Video" S.R.L la contul bancar al Ninei Țihoțcaia, a început a curge începând cu data de 13 martie 2016***, ***iar cu acțiune în judecată*** "Casa-Video" S.R.L ***s-a adresat tocmai la 27 septembrie 2021***, cu mult peste termenul de 3 ani de zile prevăzut de legislator pentru a-și apăra dreptul patrimonial încălcat pe calea intentării unei acțiuni în judecată.

Colegiul apreciază critic argumentul lichidatorului recurentei precum că Țihoțcaia Nina, la 20 martie 2015, a fost împuternicită în baza procurii eliberate de administratorul S.R.L „Casa Video" să-l reprezinte, să depună, să semneze acte în adresa tuturor organelor în calitatea sa de asociat al S.R.L „Casa Video", neavând nici un interes de a înainta careva acțiuni în instanța de judecată din numele S.R.L „Casa Video" față de sine, or, acest fapt nu are nici o relevanță asupra curgerii termenului, în condițiile în care administratorul S.R.L „Casa Video" Maiantev Iurii până la data de 19 mai 2020, momentul înlăturării acestuia de la gestionarea întreprinderii (f.d.6), nu a fost restricționat în nici un fel să verifice acțiunile întreprinse de Țihoțcaia Nina, tranzacțiile efectuate de aceasta, omisiuni ale acestuia care nu pot fi imputate exclusiv intimatei Țihoțcaia Nina.

De altfel, pretinsul fapt că anumite persoane ar fi efectuat tranzacții fictive din numele S.R.L „Casa Video" care nu ar fi fost reflectate în evidența contabilă a devenit cunoscut S.R.L „Casa Video" la 04 martie 2016, momentul pornirii urmării penale pe acest fapt (ordonanța SCAUP a DP ***** din 04 martie 2016), fapt recunoscut, de altfel, de recurent în cererea de recurs, ceea ce în temeiul art.123 alin.(6) CPC nu urmează a fi demonstrat, dar în pofida acestui fapt nu a manifestat diligența necesară de a-și realiza în termen dreptul la acțiune.

Nu subzistă nici argumentele lichidatorului recurentei precum că procesul de faliment față de S.R.L „Casa Video” a fost intentat la 19 mai 2020, iar despre transferarea frauduloasă a banilor către intimata Țihoțcaia Nina a aflat după data de 30 ianuarie 2020, când au fost prezentate rulajele bancare pe contul S.R.L „Casa Video”, în condițiile în care termenul de prescripție a expirat cu mult înainte de intentarea față de S.R.L „Casa Video” a procesului de faliment.

Mai mult decât atât, recurenta „Casa-Video” S.R.L nu a invocat nici un temei legal, care ar amâna debutul curgerii termenului de prescripție sau suspendarea acestuia, or faptul că administratorul S.R.L „Casa Video” Maiantev Iurii a împuternicit intimata, Țihoțcaia Nina, să-i reprezinte interesele în temeiul procurii din 20 martie 2015 nu constituie un motiv de întrerupere a termenului.

Or, potrivit art.277 alin.(1)-(2) din Codul civil (în vigoare la momentul constituirii raportului juridic litigios), cursul prescripției se întrerupe:

în cazul intentării unei acțiunii în modul stabilit,

în cazul în care debitorul săvârșește acțiuni din care rezultă că recunoaște datoria.

Astfel, reieșind din conținutul normei legale, având în vedere că pârâta Țihoțcaia Nina a invocat faptul omiterii termenului de prescripție de 3 ani de zile, în interiorul căruia reclamanta avea dreptul să-și realizeze dreptul încălcat, se constată cu certitudine omiterea acestuia, caz în care recurentul este ținut să suporte consecințele nefavorabile prevăzute de lege și născute din exercitarea vicioasă a drepturilor și obligațiilor de participant la procesul civil. Or, omiterea termenului de prescripție restricționează examinarea legalității pretențiilor formulate de partea în proces, titularul dreptului la acțiune fiind sancționat pentru pasivitate prin stingerea elementului de protecție juridică a dreptului său material, motiv pentru care, Colegiul Civil concluzionează pentru menținerea actului judecătoresc contestat.

Așadar, Colegiul civil atestă că instanța de fond a aplicat corect excepția de tardivitate, în condițiile în care cererea de chemare în judecată a fost depusă de cu omiterea termenului legal de 3 ani de zile prevăzut de 267 alin.(1) Cod Civil, (în vigoare la momentul desfășurării raportului juridic litigios), abia la data de 27 septembrie 2021, deși a dispus de suficient termen pentru realizarea dreptului său din data de 13 martie 2016, de când a început a curge ultimul termen general de prescripție extinctivă.

Analizând rigorile legii în raport cu soluția dată de instanța de fond conchidem că aceasta este una întemeiată în condițiile aplicării corecte a excepției de tardivitate.

Drept urmare celor expuse, raportând argumentele invocate de recurent la materialele cauzei, normele pertinente și jurisprudența CtEDO, Colegiul conchide că în speță concluzia instanței de fond este una corectă în raport cu circumstanțele de fapt și de drept invocate.

Respingând recursul instanța de recurs pune în evidență faptul că Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebait şi alţii contra Franţei, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

Subsecvent, instanța de recurs relevă că potrivit jurisprudenței CtEDO, recursurile trebuie să fie efective, capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede

puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat, asemenea aspecte nu se regăsesc.

În virtutea celor expuse, Colegiul respinge, ca fiind nefondate și lipsite de pertinență, toate alegațiile reprezentantului recurentei vizavi de netemeinicia actului judecătoresc contestat.

În consecință, având în vedere că soluția oferită de prima instanță este una corectă, iar argumentele invocate de către recurentă sunt neîntemeiate, Colegiul civil ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat și a menține încheierea instanței de fond.

În conformitate cu art.427 lit. a) CPC, Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de *****

Se menține încheierea Judecătoriei *****, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de lichidatorul, ”Casa-Video” S.R.L în proces de faliment, Balan Vladimir către Țihoțcaia Nina privind încasarea sumei.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului, judecătorul Anton Marina

Judecătorii
Dulghieru Dorin

Cojocaru Olga